

[RECENSIE. Smak blikt terug op tijdperk van Jan Hoet en neemt duik in eigen collectie **** | Het Nieuwsblad](#)

08.06.2024

RECENSIE EXPO

RECENSIE. Smak blikt terug op tijdperk van Jan Hoet en neemt duik in eigen collectie

Een portret van Jan Hoet, in de collectie van het Smak. — © Smak

Voor de tiende verjaardag van Jan Hoets overlijden duikt het Smak in Gent in zijn collectie, die Hoet bijeenkreeg met verzamelaar Roger Matthys. Achter elk werk schuilt wel een verhaal.

Geert Van der Speeten

Zaterdag **8 juni 2024** om 03:00

PRIVATE PASSION x PUBLIC DUTY

Smak (Gent), tot 5 januari

LEES OOK. [Kunstpaus Jan Hoet \(1936-2014\) overleed tien jaar geleden: "Als kind moet hij een nucleaire zetpil gekregen hebben"](#)

Het Smak gaat door een woelige periode, na de klacht van tien (ex-)medewerkers tegen directeur Philippe Van Cauteren. Aan de jongste presentatie van het Gentse museum valt dat alvast niet te merken. *Private passion x public duty* duikt in de eigen collectie, is piekfijn uitgewerkt en kan uitpakken met een overzicht van de toonaangevende kunststromingen tussen 1960 en 1990. Vooral toont ze hoe naadloos de verzamelwoede van Smak-oprichter Jan Hoet in zijn beginjaren overeenkwam met die van gepassioneerde collectioneurs. Privé en publiek raakten verstrengeld en versterkten elkaar.

Tien jaar na het overlijden van Hoet is het ook een hommage aan een kleurrijke figuur. De expo zoomt niet in op zijn flamboyante verschijning, maar op zijn erfenis en bijdrage aan de hedendaagse kunst in onze contreien.

De expo zoomt in op de erfenis van Jan Hoet en zijn bijdrage aan de hedendaagse kunst in onze contreien

Niet in het minst de geboorte van het Smak. In 1957 richtte de Gentse neuropsychiater Roger Matthys mee de Vereniging voor het Museum van Hedendaagse Kunst (VMHK) op in Gent. Die club van beschermheren ijverde voor een zelfstandig museum. Dat kwam er in 1975, met Jan Hoet als conservator, in een vleugel van het MSK. Pas in 1999 vond het museum zijn eigen plek, in het verbouwde casino. Om dat te vieren, schonk het VMHK toen 55 werken aan het Smak.

Roze en witte neon

Roger Matthys stierf in 2016. Vier jaar na zijn dood gingen veertig sleutelwerken uit zijn kloeke privécollectie voor tien jaar in bruikleen naar het Smak. De privéaankopen van Matthys liepen parallel met die van het VMHK, waarvan hij tussen 1974 en 1977 ook voorzitter was. Hij kocht werken al vroeg aan, nog voor de kunstenaars internationaal bekend werden. Gaandeweg schoof zijn interesse op van België naar het buitenland. Zijn devies: hedendaagse kunst houdt niet op aan de Leie.

Aan zijn boekhouding viel niks op te merken. “Maar Matthys had vaak twee petten op”, zegt curator Sam Steverlynck. “Hij kocht werken dubbel: één voor de Vereniging en één voor hemzelf. Zo had hij een voorkeur voor Dan Flavin, de minimalist die werkte met neon. Matthys koos voor zichzelf een roze, voor de Vereniging kocht hij een witte.”

LEES OOK. [Zoon Jan Hoet eert zijn vader met nieuwe expo: “Zoals Conscience zijn volk leerde lezen, leerde hij zijn volk kijken”](#)

De tentoonstelling rakelt dit soort insiderverhalen op. Zoals over de geëngageerde Duitse kunstenaar Hans Haacke. Die uitte in een van zijn werken kritiek op wapenfabrikant FN Herstal, dat de apartheid in Zuid-Afrika steunde. Jan Hoet schreef een persoonlijk briefje naar de fabriek met de vraag of hij voor het museum reclameposters voor oorlogstuig kon krijgen. Die maken nu intrinsiek deel uit van Haackes installatie. *(Lees verder onder de foto)*

Een ingreep van Jan Hoet is nu integraal deel van de installatie van Hans Haacke. — © RR

Verkopen om Warhol te kopen

Werken ruilen of doorverkopen was een courante praktijk bij verzamelaars, ook bij Matthys. Om een Warhol te kunnen kopen, verkocht hij een schilderij van Jean Brusselmans. En toen hij Daniel Buren een wandschildering wilde laten maken in zijn villa, moest hij toch passen omdat hij tijdelijk in geldnood zat. In ruil kocht Matthys een schilderij, dat nu ook te zien is.

De legende wil dat elke vergadering van de Vereniging uitliep op gekrakeel over kunst. Ongetwijfeld waren er meningsverschillen. Zo lagen arte povera en Joseph Beuys bij Jan Hoet in het bovenste schuifje, bij VMHK-leden minder. Zij vulden dan aan met hun specifieke keuzes.

En hoe kocht Jan Hoet zelf? Grotendeels via direct contact met kunstenaars, die hij uitnodigde om nieuw werk te maken voor zijn tentoonstellingen. Ze waren vaak spraakmakend. Nog altijd vind je in de Smak-collectie, en in deze expo, de sporen terug van *Kunst in Europa na '68* (1980), *Chambres d'amis* (1986) en *Documenta IX* (1992). Ook de weerklank die ze kregen, komt aan bod.

LEES OOK. [RECENSIE. 'Thank God for the gift', de docu over Jan Hoet: De man die zijn volk naar kunst leerde kijken ****](#)

© Smak